

МАШЫННЫ ПЕРАКЛАД НА СУЧАСНЫМ ЭТАПЕ

Ідэя выкарыстоўваць машыны для перакладу з'явілася разам з узнікненнем ЭВМ яшчэ ў першай палове ХХ стагоддзя. Першыя сістэмы машыннага перакладу *MARK* і *GAT*, прадстаўленыя ў 60-я гады, былі прымітыўнымі, а якасць іх перакладу – недастатковай для штодзённага выкарыстання. Больш за 10 гадоў машынны пераклад заставаўся ў цені. Але з распаўсюджаннем персанальных камп'ютараў і ростам міжнародных сувязяў машынны пераклад зноў з'явіўся на сцэне. У 1980-е гады наступіў час шырокага практычнага выкарыстання перакладчыцкіх сістэм, а таксама склаўся рынак камерцыйных распрацовак у гэтай галіне.

Сёння існуе некалькі падыходаў да машыннага перакладу, аднак найбольш перспектыўным і інавацыйным лічыцца *нейронны машынны пераклад*.

Нейронны машынны пераклад, ці НМП, – гэта адзін з падыходаў да машыннага перакладу, у якім выкарыстоўваецца вялікая штучная нейронная сетка. Мадэлі НМП выкарыстоўваюць глыбіннае навучанне і назіранне прыкмет. Для іх працы патрабуецца толькі малая частка памяці ў параўнанні з традыцыйнымі сістэмамі *статыстычнага машыннага перакладу* (СМП).

Аднак праграмамі для перакладу ўжо нікога не здзівіць, а якасць перакладаў, асабліва навукова-тэхнічных тэкстаў, даўно знаходзіцца на дастаткова высокім узроўні. З развіццём сацыяльных сетак з'явіліся новыя перспектывы ў галіне машыннага перакладу. Калі звярнуцца да маўлення, якое выкарыстоўваецца ў сацыяльных сетках, узнікае пытанне, ці ўвогуле змога машынны пераклад зайсці так далёка. Вялікая колькасць запазычаных слоў, скарачэнняў, размоўных варыянтаў, памылак у напісанні робяць пераклад амаль што немагчымым.

З перакладам паведамленняў выкладчыкаў сістэмы машыннага перакладу справіліся дастаткова паспяхова. Гэта прамы паказчык таго, што машынны пераклад можа быць у вялікай ступені адэкватным толькі для тэкстаў афіцыйнага стылю і не падыходзіць для перакладу штодзённага маўлення, напрыклад: *Пошарь, плиз, документ, который нам скидывали по переводу. А то у меня на компе такая свалка, что я ничего найти не могу* 'Poshar, pliz, the document, which we threw off on the translation. And then I have such a dump on my computer that I can not find anything' (*Google Translate*); 'Rummage around, please, the document which to us was thrown off on the translation. And I have that on a computer such dump that I can find nothing' (*PROMT*).

Машынны пераклад з'яўляецца перспектыўным накірункам і развіваецца ў непасрэдным узаемадзеянні з машынным навучаннем і штучным інтэлектам. Аднак, нягледзячы на тое, што тэксты розных тэматык паспяхова перакладаюцца ўжо сёння, праблема перакладу жывога маўлення, а таксама паэтычных і мастацкіх тэкстаў застаецца нявырашанай.